

T-325/01. sz. ügy

DaimlerChrysler AG
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága

„Verseny – EK 81. cikk – Versenykorlátozó megállapodások – Márka-képviseleti szerződés – Gépjármű-forgalmazás – Gazdasági egység – Gépjárművek párhuzamos kereskedelmének akadályozását célzó intézkedések – Árrögzítés –1475/95/EK rendelet – Bírság”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (ötödik tanács), 2005. szeptember 15. II - 3326

Az ítélet összefoglalása

- 1. Verseny – Kartellek – Vállalkozások közötti megállapodások – Fogalom – Két- vagy többoldalú magatartások – Bennfoglaltság – Egyoldalú magatartás – Kizártság (EK 81. cikk, (1) bekezdés)*
- 2. Verseny – Közösségi szabályok – Vállalkozás – Fogalom – Gazdasági egység – Ügynöki szerződés által összekapcsolt külön jogi személyek – Gazdasági egység meglétének a feltételei (EK 81. cikk, (1) bekezdés)*

3. *Verseny – Kartellek – Tiltalom – Csoportmentesség – 1475/95 rendelet – A „vizonteladás” fogalma*
(1475/95 bizottsági rendelet, 10. cikk, (12) bekezdés)
4. *Verseny – Közigazgatási eljárás – Kifogásközlés – Szükséges tartalom – A védelemhez való jog tiszteletben tartása*
(17 tanácsi rendelet, 19 cikk, (1) bekezdés; 99/63 bizottsági rendelet, 2. és 4. cikk)
5. *Verseny – Kartellek – Összehangolt magatartás – Fogalom – Azon kötelezettséggel összeegyeztethetetlen egyeztetés és együttműködés, hogy minden vállalkozásnak önállóan kell meghatározni a piaci magatartását*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)
6. *Verseny – Kartellek – Vállalkozások közötti megállapodások – A Bizottságnak a jogsértés vonatkozásában fennálló bizonyítási terhe – Versenyellenes célú találkozókon való részvételre vonatkozó bizonyíték – Elhatárolódást alátámasztó bizonyíték a vállalkozás terhére elfogadott határozatokkal szemben*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)
7. *Verseny – Kartellek – Vállalkozások társulásai által hozott döntések – A társulásnak a tagjai által alkalmazott, nem kötelező határozata – Bennfoglaltság*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)
8. *Verseny – Kartellek – A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége – Tagállam egész területére kiterjedő hatással bíró kartell – Automatikus érintettség*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)
9. *Verseny – Közösségi szabályok – Leányvállalat által elkövetett jogsértés – Az anyavállalatnak való betudás – Feltételek – A leányvállalat külön jogi személyisége megléte hatásának hiánya – A leányvállalat teljes tőkéje feletti tulajdon hatása – Leányvállalatán hatékony irányítási jogkört gyakorló anyavállalat azon kötelezettsége, hogy ezt a vélelmet megdöntse*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)

1. Az EK 81. cikk (1) bekezdése szerint kimondott tiltalom kizárólag olyan, kétoldalúan vagy többoldalúan egyeztetett magatartásokra vonatkozik, amelyek vál-

lalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás formáját öltik. Ebből kifolyólag e rendelkezés értelmé-

ben a megállapodás fogalma arra összpontosít, hogy legalább két fél összeegyezteti-e a szándékait. Következésképpen amennyiben egy döntése a vállalkozás egyoldalú magatartásának tekinthető, e döntésre nem vonatkozik e cikk szerinti tilalom.

(vö. 83–84. pont)

2. A versenyszabályok alkalmazásakor nem az a meghatározó, hogy a különálló jogi személyiségükből fakadóan két vállalkozás formálisan különálló-e, ami számít, az az, hogy a piaci magatartásuk egységes-e. Szükséges lehet tehát megvizsgálni azt, hogy két különálló jogi személyiségű vállalkozás egyetlen olyan vállalkozást vagy gazdasági egységet alkot-e, illetve egyetlen olyan vállalkozás vagy gazdasági egység alá tartozik-e, amely egységes piaci magatartást tanúsít.

Ilyen helyzet nemcsak akkor merül fel, amikor a vállalatok között anyavállalat és leányvállalat kapcsolat áll fenn, hanem bizonyos körülmények között egy vállalat és kereskedelmi képviselője vagy megbízó és megbízott közötti kapcsolat esetén is. Az EK 81. cikk alkalmazása vonatkozásában ugyanis az, hogy egy megbízó és közvetítője vagy „kereske-

delmi képviselője” – mivel a második az első vállalkozásába integrált segédszerv – egy gazdasági egységet alkotnak-e, lényeges annak meghatározásához, hogy egy magatartás e cikk hatálya alá tartozik-e. Így amennyiben egy közvetítő a megbízója érdekében végez egy tevékenységet, fő szabály szerint lehetséges őt annak vállalkozásába integrált, a megbízó utasításait követni köteles segédszervnek, és ebből kifolyólag olyannak tekinteni, aki ezzel a vállalkozással a munkavállalóhoz hasonlóan gazdasági egységet alkot.

Más a helyzet akkor, ha a megbízó és az ügynökei között létrejött megállapodások olyan feladatokat bíznak vagy hagynak ez utóbbiakra, amelyek közgazdaságilag hasonlítanak egy független kereskedő feladataihoz, azáltal hogy az említett ügynökökre hárítanak a forgalmazásból vagy a harmadik felekkel kötött szerződések teljesítéséből eredő kockázatokat. Így az ügynökök csak akkor nem minősülnek független gazdasági szereplőknek, ha őket a megbízó részére kötött szerződésekből eredő kockázatok egyike sem terheli, és a megbízó vállalkozásába integrált segédként tevékenykednek. Ebből kifolyólag,

amennyiben egy ügynök annak ellenére, hogy különálló jogi személyiséggel rendelkezik, nem önállóan határozza meg piaci magatartását, hanem a megbízója utasításait hajtja végre, az EK 81. cikk (1) bekezdése által kimondott tilalom nem vonatkozik a megbízó és a vele egy gazdasági egységet képező ügynöke közötti kapcsolatra.

arra használják fel, hogy megkönnyítsék még új állapotú gépjármű tulajdonának a kizárólagos forgalmazási rendszeren kívüli átruházását.

(vö. 153. pont)

(vö. 85–88. pont)

4. A Bizottság köteles közölni azokat a kifogásokat, amelyeket az érintett vállalkozásokkal és vállalkozások társulásaival szemben felhoz, és hogy a kifogások közül a határozataiban csak azokra hivatkozhat, amelyek kapcsán ez utóbbiaknak lehetőségük volt megfelelően kifejteni álláspontjukat a Bizottság által állított tényállás, kifogások és körülmények valószerűségéről és jelentőségéről.

3. Márpedig a „vizonteladásnak” az EK 81. cikk (3) bekezdésének gépjármű-forgalmazási és szervizmegállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló 1475/95 rendelet 10. cikkének (12) bekezdésében meghatározott fogalmából következik, hogy a szállító csak akkor tilthatja meg a kereskedőknek, hogy „vizonteladónak” minősülő természetes vagy jogi személynek szállítsanak, ha ez utóbbiak a gépjárműveket új állapotban idegenítik el. A szerződés lejártja előtti tulajdonátruházásról vagy vételi jogról rendelkező lízingszerződés vizonteladásnak minősítése azt célozza, hogy a szállító biztosíthassa forgalmazási rendszere teljességét azzal, hogy megakadályozza azt, hogy a lízingszerződést

A kifogásközlésnek tartalmaznia kell a kifogások megfelelően egyértelműen megfogalmazott, akár összefoglaló jellegű leírását, hogy lehetővé tegye az érdekeltek számára azt, hogy ténylegesen megismerhessék azokat a magatartásokat, amelyeket a Bizottság részükről kifogásol. A kifogásközlés ugyanis csak ennek a követelménynek a teljesítésével láthatja el azon, a közösségi rendeletekben előírt feladatát, hogy a vállalkozások még a Bizottság végső határozatának meghozatala előtt megismerjenek mindent, ami a megfelelő védekezésükhöz szükséges. Ez a követelmény teljesül akkor, ha a határozat az érintetteket

nem teszi felelőssé a kifogásközlésben ismertetettektől eltérő jogsértésekért, és csak olyan tényeket állapít meg, amelyekről az érdekeltek kifejthették álláspontjukat. A Bizottság végső határozatának azonban nem kell feltétlenül megegyeznie a kifogásközléssel.

beszélni, elegendő, hogy a szóban forgó vállalkozások kifejezzék közös akaratukat arra, hogy egy meghatározott piaci magatartást tanúsítsanak.

Amikor a kifogásközlés világosan megjelöli a szóban forgó vállalkozás terhére rótt versenyjogsértés természetét, valamint az e tekintetben hivatkozott tényeket, ez utóbbi képes e vádakra válaszolni, és jogait megvédeni. Nem tekinthető a kifogásközlésben ismertetett kifogások tartalmi megváltoztatásának a Bizottság által meghozott határozatban a kifogásoknak egy későbbi jellemzése, amely egy gazdasági megállapodást „vertikálisnak” vagy „horizontálisnak” minősít.

Az egyeztetés és az együttműködés kritériumait – amelyek távolról sem egy igazi „terv” kidolgozását várják el – a Szerződés versenyjogi rendelkezései alapvető kiindulópontjának fényében kell értelmezni, amely szerint minden gazdasági szereplőnek önállóan kell meghatároznia a közös piacon folytatni kívánt kereskedelmi politikáját. Ha ez az önállósági követelmény nem zárja ki azt, hogy a gazdasági szereplők racionálisan alkalmazkodjanak versenytársaik megfigyelt vagy várható magatartásához, azt szigorúan tiltja, hogy ezek a szereplők közvetlenül vagy közvetve felvegyék egymással a kapcsolatot, azzal a céllal vagy hatással, hogy egy tényleges vagy lehetséges versenytárs piaci magatartását befolyásolják, vagy hogy egy ilyen versenytársnak felfedjék az általuk elhatározott vagy tanúsítani kívánt piaci magatartást.

(vö. 188–189., 192. pont)

5. Ahhoz, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodásról lehessen

(vö. 199–200. pont)

6. A versenyszabályok megsértésének megállapítására irányuló jogvita esetén a Bizottság feladata az általa megállapított jogsértésekhez a bizonyíték szolgáltatása és a jogsértés tényállási elemei fennállásának kellően megalapozott bizonyításához megfelelő bizonyítékok megállapítása.

EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében, anélkül hogy az aktus kötelező erejű lenne az érintett tagokra nézve, legalábbis amennyiben e döntés által címzett tagok alkalmazkodnak hozzá.

(vö. 210. pont)

Azonban amennyiben bebizonyították, hogy egy vállalkozás részt vett nyilvánvalóan versenyellenes jellegű találkozón, e vállalkozás feladata olyan bizonyítékok szolgáltatása, amelyek bizonyítják, hogy az említett találkozón történő részvétele mögött semmilyen versenyellenes gondolat nem volt, úgy, hogy bizonyítja, közölte a versenytársaival, hogy ezeken a találkozókön az övéktől eltérő felfogással vett részt. Az ilyen, elhatárolódást alátámasztó bizonyíték hiányában az a tény, hogy ez a vállalkozás nem alkalmazkodik e találkozók eredményeihez, nem mentesíti őt a versenykorlátozó megállapodásban történő részvételért való teljes felelősség alól.

8. Amikor egy versenykorlátozó megállapodás egy tagállam egész területére kiterjed, az természeténél fogva megerősíti a piacok nemzeti alapú töredezettségét, aláásva ezáltal a Szerződés által megkívánt gazdasági összefonódást.

(vö. 212. pont)

(vö. 201–202. pont)

7. Egy jogi aktust vállalkozások társulása által hozott döntésnek lehet tekinteni az

9. Az a körülmény, hogy a leányvállalat az anyavállalattól külön jogi személyiséggel rendelkezik, még nem elegendő ahhoz, hogy kizárja annak lehetőségét, hogy magatartását az anyavállalatnak tudják be, mégpedig akkor, amikor a leányvállalat nem önálló módon határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket az anyavállalat szabott meg a számára.

E tekintetben ha az anyavállalat által a leányvállalatban való 100%-os részesedés önmagában még nem elegendő az anyavállalat hatékony irányítási jogkörének kizárólagos bizonyítására – amely egyik magatartásának a másikéba való betudásnak a feltétele –, a Bizottság erre a körülményre alapozva, e betudás alapján is határozhat úgy, hogy az anyavállalat nem vitatja azt, hogy lehetősége volt meghatározó módon befolyásolni a leányvállalata kereskedelmi politikáját, és nem szolgáltat bizonyítékokat ez utóbbi önállóságára vonatkozó állításai alátámasztására. Amennyiben ugyanis az anyavállalat a leányvállalat teljes tőkéjének egyedüli tulajdonosa, a Bizottság jogszerűen feltételezheti azt, hogy az

anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására, különösen akkor, ha az anyavállalat a közigazgatási eljárás során a csoport vállalatait képviselő egyetlen tárgyalópartnerként járt el.

Ilyen körülmények között az anyavállalat feladata az, hogy megfelelő bizonyítékokkal megdöntse ezt a vélelmet.

(vö. 218–220. pont)